

**UCHWAŁA Nr XXV/234/05
Rady Gminy w Żurawicy
z dnia 30 czerwca 2005 roku**

**w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych na lata 2005 – 2010.**

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z póź. zm.), art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z póź. zm.)

Rada Gminy Żurawica uchwala

§ 1

Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005 – 2010, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały zleca się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Szeliga Marian
Marian Szeliga

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXV/234/05
Rady Gminy w Żurawicy
z dnia 30 czerwca 2005 roku.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY Żurawica
NA LATA 2005 - 2010**

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

SPIS TREŚCI :

Wstęp	4
-------------	---

CZĘŚĆ I. DIAGNOZA.

Rozdział I. Charakterystyka Gminy Żurawica	9
1. Położenie i rys historyczny	9
2. Podział administracyjny	11
3. Infrastruktura	11
4. Ludność	12
Rozdział II. Diagnoza problemów społecznych	14
1. Ubóstwo	16
2. Bezrobocie	17
2.1. Definicja bezrobocia	17
2.2. Bezrobocie w gminie Żurawica	17
2.3. Przyczyny bezrobocia w Gminie Żurawica	18
2.4. Skutki pozostawiania bez zatrudnienia	19
3. Społeczne skutki bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	20
4. Niepełnosprawność i długotrwała choroba	21
4.1. Wprowadzenie w problematykę niepełnosprawności	21
4.2. Społeczne skutki niepełnosprawności	22
4.3. Sytuacja osób niepełnosprawnych w gminie	22
5. Alkoholizm	23
5.1. Pojęcie alkoholizmu	23
5.2. Społeczne skutki nadużywania alkoholu	24
5.3. Problem nadużywania alkoholu przez klientów GOPS	24
6. Starość	25
Rozdział III. Mapa problemów społecznych	26
Rozdział IV. Analiza SWOT. Mocne i słabe strony rozwojowe gminy	27

CZĘŚĆ II. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ, PRIORYTETY

I. Pomoc na rzecz rodzin i środowisk dotkniętych problemem bezrobocia	29
1. Strategia pomocy	29
1.1. Cel strategiczny	29
1.2. Podstawowe założenia strategii	29
1.3. Kierunki działania	30
2. Podmioty realizacji strategii, partnerzy	31
3. Źródła finansowania	31
4. Spodziewane efekty	31

II.	Pomoc na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	32
	1. Strategia pomocy	32
	1.1. Cel strategiczny	32
	1.2. Kierunki pomocy	32
	2. Podmiot realizacji strategii, partnerzy	33
	3. Źródła finansowania	33
	4. Spodziewane efekty	33
III.	Pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych	34
	1. Strategia pomocy	34
	1.1. Cel strategiczny	34
	1.2. Kierunki pomocy	34
	2. Podmioty realizacji strategii, partnerzy	35
	3. Źródła finansowania	35
	4. Spodziewane efekty	36
IV	Pomoc na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym	36
	1. Strategia pomocy	36
	1.1. Cel strategiczny	36
	1.2. Działania GOPS skierowane na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	36
	1.3. Kierunki działania	37
	2. Podmioty realizacji strategii, partnerzy	37
	3. Źródła finansowania	38
	4. Spodziewane efekty	38
V.	Pomoc na rzecz osób starszych	38
	1. Strategia pomocy	38
	1.1. Cel strategiczny	38
	1.2. Kierunki Pomocy	38
	2. Podmiot realizacji	39
	3. Źródła finansowania	39
	4. Spodziewane efekty	39
	Zakończenie	40

WSTĘP

Przemiany ustrojowe ostatnich lat spowodowały, że w systemie zabezpieczeń społecznych wzrasta rola pomocy społecznej jako instytucji polityki społecznej państwa. W 1990 roku dokonano transferu organizacji pomocy społecznej z Ministerstwa Zdrowia do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W każdej gminie zostały utworzone ośrodki pomocy społecznej. Zasady funkcjonowania pomocy społecznej określiła uchwalona 29 listopada 1990 roku ustawa o pomocy społecznej.

W związku z wejściem Polski w struktury Unii Europejskiej przed władzami samorządowymi pojawiły się nowe zadania z zakresu polityki społecznej wynikające z polityki regionalnej Unii Europejskiej.

Ponadto zmiany legislacyjne w kraju nakładają na samorząd realizację wielu zadań sfery społecznej. Od 1 maja 2004 roku obowiązuje nowa ustawa o pomocy społecznej, przekazująca samorządom lokalnym realizację całych obszarów pomocy społecznej państwa. Zgodnie z ustawą do zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez gminy należy między innymi opracowanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem problemów pomocy społecznej.

Znaczenie pomocy społecznej wynika z tego, że jest ona skierowana do osób i rodzin, które przy wykorzystaniu własnych środków, możliwości i uprawnień nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych. Powstałe ośrodki pomocy stały się głównym, a niekiedy jedynym podmiotem świadczącym materialną, finansową i usługową pomoc w gminie.

Nastąpił podział zadań na :

1. Zadania własne finansowane i realizowane przez gminy, o charakterze obowiązkowym, do których należą :

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i celowych specjalnych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie pomocy rzeczowej,
- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- świadczenie usług opiekuńczych,
- praca socjalna,
- sprawianie pogrzebu,
- dożywanie dzieci i osób tego wymagających,
- inne zadania z zakresu pomocy społecznej z rozeznaczonych potrzeb.

2. Zadania zlecone gminie, finansowane przez administrację rządową, do których należą :

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne,
- realizację zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Realizacja zadań zleconych pomocy społecznej oraz konieczność wypracowania różnych form pomocy wymagała systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy.

W ujęciu strategicznym pomoc społeczna w gminie Żurawica nie koncentruje się wyłącznie na udzielaniu wsparcia materialnego potrzebującym. W ramach wypracowanej strategii przyjęto nowoczesne podejście do tak ważnej sfery, jaką jest problematyka społeczna nastawiona na :

podejście do tak ważnej sfery, jaką jest problematyka społeczna nastawiona na :

- ściśle powiązania działań instytucji i organizacji społecznych : sfery oświaty i służby zdrowia,
- wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej,
- wzmacnianie postaw aktywnych.

Podstawy prawne w zakresie planowania polityki społecznej w Unii Europejskiej.

W zakresie polityki strukturalnej i Europejskiej Funduszu Społecznego istnieją regulacje podejmowane przez Radę, Parlament i Komisję Europejską, dotyczące Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej i wsparcia społecznego.

1. Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999 r. wprowadzające ogólne przepisy dotyczące Funduszy Strukturalnych (1260/99 WE).
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21.06.1999r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (1783/99 WE).
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 1999 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego (1784/99 WE)
4. Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999r. dotyczące koordynacji pomocy w ramach strategii przedakcesyjnej dla krajów ubiegających się o członkostwo w Unii Europejskiej oraz zmieniające rozporządzenie 3906/89 EWG (1266/99 WE).
5. Rozporządzenie Rady z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiające Instrument Przedakcesyjnej Polityki Strukturalnej (1267/1999 WE).

Dokumenty programowe

1. Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004 – 2006, opracowany przez Ministerstwo Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej. Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 11 lutego 2003r.
2. Narodowa Strategia Integracji Społecznej / NSIS / jest dokumentem przygotowanym przez Zespół Zadaniowy do Spraw Reintegracji Społecznej powołany dnia 14.04.2003 r. przez Prezesa Rady Ministrów któremu przewodniczył Minister Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej Jerzy Hausner.
3. Uzupełnienie do ZPORR z dnia 16 kwietnia 2004 roku Dokument Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej.
4. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego.
5. Narodowa Strategia Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich 2000 – 2006.

Na podstawie diagnozy została opracowana strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej na najbliższe lata.

Strategia obejmuje założenia programowe w sferze pomocy społecznej, jak również sposób realizacji.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych na najbliższe lata 2005 – 2010 to działania w pomocy społecznej zaplanowane w oparciu o diagnozę. To również szereg zadań oraz ich realizacja na podstawie przepisów prawa dostosowanych do obowiązującego w Unii Europejskiej. Strategia jest bowiem podstawową do podejmowania długofalowych zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażaniu rozwiązań w postaci programów lokalnych mających na uwadze realizację celów zawartych w strategii.

Działania Ośrodka w Żurawicy mają na celu nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji bytowej klientów pomocy społecznej, lecz także usuwanie przyczyn tkwiących często w sferze psychicznej i społecznej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak oświata, służba zdrowia, sądownictwo.

Aby sprostać temu zadaniu należy profesjonalnie i systemowo zdiagnozować problemy społeczne w gminie. Jest to możliwe do wykonania w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z poprzednich lat, Powiatowego Urzędu Pracy w Przemyślu, Urzędu Statystycznego w Przemyślu oraz instytucjami współpracującymi z Ośrodkiem.

Celem niniejszej strategii jest opracowanie takich form działania, które pozwolą na rozwiązanie najistotniejszych problemów w sposób zorganizowany, kompleksowy i wykorzystujący wszelkie możliwe zasoby. Główną uwagę w działaniach zwrócono na czas, zasoby ludzkie, źródła finansowania które mają wpływ na realizację.

Działania kilku lat wykazały, że podział gminy na 5 rejonów pracy socjalnej i zatrudnienie 5 pracowników socjalnych daje pozytywne efekty.

Pracownicy mają bezpośredni kontakt ze środowiskiem.

CZEŚĆ I. DIAGNOZA

ROZDZIAŁ I

CHARAKTERYSTYKA GMINY ŻURAWICA

1. POŁOŻENIE I RYS HISTORYCZNY.

Gmina Żurawica jest jedną ze 160 gmin województwa podkarpackiego. Administracyjnie przynależy do powiatu przemyskiego. Leży ona w bezpośrednim sąsiedztwie północnych obrzeży miasta Przemyśla, przy międzynarodowej trasie E 40. Sąsiaduje ona od północy z gminą Orły i Stubno, od wschodu z gminą Medyka, od południa z miastem i gminą Przemyśl, a od zachodu z gminą Rokietnica.

Gmina Żurawica pod względem geograficznym położona jest na pograniczu Doliny Dolnego Sanu i wschodniej części Pogórza Rzeszowskiego, zwanego też Wysoczyzną Kańczudzką. Obszar gminy obejmuje powierzchnię 9575 ha, którą zamieszkuje 12.412 osób. W strukturze użytkowej ziemi zdecydowanie dominują użytki rolne stanowiące ponad 77 % ogólnej powierzchni gminy. Bardzo niski jest stopień lesistości gminy. Udział lasów w ogólnej powierzchni wynosi zaledwie 11,5 %.

Pierwsza informacja źródłowa na temat Żurawicy pochodzi z 1387 r., kiedy to Władysław Jagiełło nadał wieś, dotąd królewską, w dziedziczne posiadanie rycerzom ze Sprowy herbu Odrowąż. Następnie, dokumentem datowanym na dzień 15 września 1388 r. król, na prośbę Jaśka ze Sprowy herbu Odrowąż, przenosi jego wsie z prawa polskiego na magdeburskie. Jedną z tych wsi była właśnie Żurawica.

Dokumenty mówią wyraźnie o wsi Żurawica, jako już istniejącej i do tego posiadającej prawo polskie. Jak to bywa często w wypadku innych miejscowości, pierwsza informacja o osadzie nie oznacza informacji o jej powstaniu. Kiedy więc powstała osada Żurawica wzmiankowana w 1388 r.? Jak daleko wstecz trzeba przesunąć ten moment?

W 1972 r. podczas remontu bloku na terenie Szpitala Psychiatrycznego natrafiono na ludzkie kości. Na miejsce przybyła ekipa archeologów, która przeprowadziła obserwację przeprowadzanych prac ziemnych. Łącznie odnaleziono dwa groby zawierające ludzkie szkielety oraz ozdoby z którymi pochowano zmarłych. Pozwoliły one na datowanie znalezisk na okres pomiędzy końcem wieku X, a połową wieku XII. W

połączeniu z faktem, że najbliższym sąsiedztwie cmentarzyska zarejestrowano ślady osady z okresu wczesnego średniowiecza pozwala to stwierdzić, że dzieje stałego osadnictwa ludzkiego w Żurawicy sięgają co najmniej wieku XII.

Za mało jednak wiadomo o tej wczesnośredniowiecznej osadzie, aby uważać ją z całą pewnością za bezpośrednią poprzedniczkę znanej ze źródeł pisanych wsi Żurawicy. Nie można bowiem wykluczyć, że z jakichś względów przestała ona istnieć, a w jej pobliżu powstała zupełnie nowa osada o nazwie Żurawica.

W ŚREDNIOWIECZU

Jeszcze z XIV wieku pochodzą kolejne wzmianki na temat Żurawicy. W 1396 r. wymieniani są Stanisław i Mieczysław z Żurawicy, najpewniej potomkowie Jana ze Sprowy herbu Odrowąż - pierwszego znanego ze źródeł właściciela wsi.

Dwór w Żurawicy

Według tradycji w 1416 r. kolejni rycerze piszący się ze Sprowy - Piotr i Dobiesław, herbu Odrowąż, kasztelan przemyski, erygowali w stanowiącej ich własność Żurawicy parafię rzymsko - katolicką. Należy jednak przypuszczać, że parafia powstała nieco wcześniej, skoro w 1406 r. mowa jest o otrzymanym przez nią

uposażeniu, na które składała się tak ziemia, jaki i świadczenia w naturze (dziesięciny). Zapewne niedługo później przy parafii zaczęła działać szkoła, skoro w 1440 r. na Uniwersytet Krakowski zapisał się syn chłopski z Żurawicy - Marcin.

2. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Gmina Żurawica składa się z 9 miejscowości (sołectw) tj. Batycze, Bolestraszyce, Buszkowice, Bolestraszyce, Kosienice, Maćkowice, Orzechowce, Wyszatyce i Żurawica w których zamieszkuje 12.412 mieszkańców z czego :

- w Batyczach - 310 osoby
- w Bolestraszycach - 1.709 osoby
- w Buszkowicach - 867 osób
- w Buszkowiczkach - 512 osoby
- w Kosienicach - 908 osoby
- w Maćkowicach - 1.016 osoby
- w Orzechowcach - 1.053 osoby
- w Wyszatycach - 1.400 osoby
- w Żurawicy - 4.637 osoby

Zdecydowanie najwięcej osób – 37 % ogółu ludności mieszka w samej Żurawicy. W strukturze płci mieszkańców gminy niewielką przewagę mają kobiety, stanowiące 51 % ogółu mieszkańców. W strukturze wiekowej przeważają dzieci i młodzież, a więc grupa wiekowa 0 – 18 lat stanowi 31 % ogółu mieszkańców.

3. INFRASTRUKTURA.

Dostępność komunikacyjna gminy stanowi podstawę jej wielostronnego rozwoju. Sieć drogowa w gminie jest dość dobrze rozwinięta jeżeli chodzi o jej nasycenie. Przez teren gminy przebiega droga krajowa Nr 77 łącząca zachodnią i wschodnią granice naszego kraju. W latach 1996 – 1999 przeprowadzono telefonizację całej gminy, każda wieś i przysiółek posiada łączność telefoniczną. System zaopatrzenia gospodarstw w wodę w gminie jest bardzo dobrze rozwinięty. Posiadamy dwa własne ujęcia wody w miejscowości Wyszatyce i Orzechowce oraz magistralną sieć wodociagową zaopatrywaną z sieci miejskiej. W gminie działa dwie oczyszczalnie, jedna mechaniczno – biologiczne zlokalizowaną w miejscowości Wyszatyce natomiast druga oczyszczalnia biologiczna w miejscowości

rozwinięty. Posiadamy dwa własne ujęcia wody w miejscowości Wyszatyce i Orzechowce oraz magistralną sieć wodociagową zaopatrywaną z sieci miejskiej. W gminie działa dwie oczyszczalnie, jedna mechaniczno – biologicznie zlokalizowaną w miejscowości Wyszatyce natomiast druga oczyszczalnia biologiczna w miejscowości Orzechowce. Obecnie w realizacji jest trzecia oczyszczalnia ścieków mechaniczno – biologiczna z lokalizacją w miejscowości Żurawica. Gmina posiada własne składowisko odpadów.

4.LUDNOŚĆ.

Ludność zamieszkująca gminę to przede wszystkim ludność pracująca zawodowo oraz trudniąca się prowadzeniem indywidualnych gospodarstw rolnych.

Struktura wykształcenia mieszkańców jest w dużym stopniu odzwierciedleniem atrakcyjności zasobów rynku pracy gminy.

Ogólna liczba mieszkańców w wieku od 19 lat i powyżej to ponad 8 000 osób, to ponad połowa ludności gminy.

Specyficzne położenie geograficzne Gminy Żurawica w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Przemyśla powoduje, iż rynek pracy dla mieszkańców gminy jest ściśle uzależniony od sytuacji na rynku pracy w samym Przemyślu. W porównaniu z innymi gminami należy stwierdzić, że liczba podmiotów działających na terenie gminy tworzących miejsca pracy dla mieszkańców jest dość duża. Wśród zakładów i instytucji działających na terenie gminy należy wymienić :

1. PKP Żurawica,
2. Centrala Produktów Naftowych w Żurawicy,
3. Tłocznia gazu w Maćkowicach,
4. Kopalnia gazu w Żurawicy,
5. Przedsiębiorstwo Spedycji Międzynarodowej „ HARTWIG „,
6. Okręgowe Warsztaty Naprawy Techniki Wojskowej w Żurawicy,
7. Gminna Spółdzielnia „ Samopomoc Chłopska „ w Żurawicy, która posiada sieć sklepów na terenie całej gminy oraz własną piekarnię,
8. Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy,
9. Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Żurawicy,

10. Rolniczo – Hodowlany Zespół Spółdzielczy w Wyszatcach,

11. Jednostka Wojskowa w Żurawicy.

Oprócz tego w gminie zarejestrowanych jest 378 podmiotów gospodarczych.

Mimo tego negatywnym zjawiskiem społecznym i ekonomicznym, występującym w gminie Żurawica jest wzrastająca liczba bezrobocia.

Jej wzrost jest widoczny w zamieszczonej tabeli ;

Rok	Ilość osób bezrobotnych wg. PUP w Przemysłu	w tym kobiet
1998	565	319
1999	829	446
2000	880	469
2001	962	489
2002	993	485
2003	993	495
2004	969	499

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA PROBLEMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ.

Pracownicy socjalni preferują model pomocy, którego zasadniczą funkcją jest nie tylko udzielanie pomocy materialnej ale przede wszystkim wzmacnianie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się z prośbą w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, pomoc w załatwianiu spraw w urzędach (ZUS, KRUS), udzielanie porad prawnych, prawa pracy.

Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami, oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej.

Do najczęściej występujących problemów w sferze działania Ośrodka należą :

1. Ubóstwo.
2. Bezrobocie.
3. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.
4. Niepełnosprawność i długotrwała choroba.
5. Alkoholizm.
6. Problemy osób starszych.

Codziennemu życiu gminy towarzyszą liczne problemy które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i całych pokoleń. Zmuszają one do szukania pomocy w opiece społecznej.

W 2004 roku objęto pomocą 487 gospodarstw domowych.

Tab. Gospodarstwa domowe według liczby osób.

L.p.	Ogółem gospodarstwa	Ilość gospodarstw	Ilość osób w gospodarstwach
1.	1 – osobowe	85	85
2.	2 – osobowe	55	110
3.	3 – osobowe	74	222
4.	4 - osobowe	110	440
5.	5 – osobowe	84	420
6.	6 – osobowe i więcej	79	550
	Razem :	487	1.827

Warunki mieszkaniowe w gospodarstwach kształtują się następująco :

- zaopatrzenie w bieżącą wodę – 236
- łazienka – 230
- WC – 230

Ilość rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2000 – 2004 kształtuje się następująco :

2000r.- 516, o liczbie osób w rodzinie 1.698

2001r.- 486, o liczbie osób w rodzinie 1.591

2002r. – 686, o liczbie osób w rodzinie 2.171

2003r.- 628, o liczbie osób w rodzinie 2.193

2004r.- 487, o liczbie osób w rodzinie 1.827

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy w GOPS są : ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (wielodzietność i rodziny niepełne), alkoholizm, niepełnosprawność i długotrwała choroba.

1. Ubóstwo.

Ubóstwo określa się jako stan , w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych niezbędnych potrzeb takich jak : wyżywienie , ubranie , mieszkanie , zachowanie zdrowia. Niezbędne potrzeby to również uzyskanie wykształcenia, uczestniczenie w świadczeniach kulturalnych. Ubóstwo jest dość częstym powodem przyznawania pomocy przez GOPS tj

2002r. - 405 rodzin 1.297 osób w tych rodzinach,

2003r. – 335 rodzin 1.256 osób w tych rodzinach,

2004r. – 321 rodzin – 1.196 osób w tych rodzinach

Obecnie dochody rodzin korzystających z pomocy kształtują się następująco:

Tab. 4 Poziom dochodów w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Kwota dochodu na osobę w rodzinie	Liczba rodzin
0-200	118
201-316	137
316 - 461	51
462 i więcej	15

2. Bezrobocie.

2.1. Definicja bezrobocia

Bezrobocie - rozumiane jako zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznacza brak pracy zarobkowej dla osób gotowych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia. Na przestrzeni ostatnich 10 lat stało się w Polsce jednym z głównych problemów społecznych

2.2. Bezrobocie w Gminie Żurawica.

Bezrobocie jest w Gminie Żurawica zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne.

Straty i skutki społeczne, które powoduje bezrobocie są trudne do oszacowania. Pojawia się na niepokojącą skalę degradacja dużych grup społecznych i to nie tylko bezrobotnych.

Straty pracy, przejście na zasiłek, z kolei jego utrata i potrzeba korzystania z pomocy społecznej - prowadzi do ubóstwa z różnymi konsekwencjami.

Liczba osób bezrobotnych z Gminy Żurawica wynosiła na koniec grudnia 2004r. 969 osób w tym 499 kobiet.

Prawo do zasiłku posiadało 145 osoby w tym 49 kobiet.

W 2004 roku z spośród wszystkich świadczeniobiorców GOPS Żurawica (487 rodzin objętych pomocą) 242 rodzin korzystało z pomocy finansowej z tytułu bezrobocia.

Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Drugie miejsce zajmują osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Bezrobotni posiadający wykształcenie gimnazjalne i poniżej stanowią duży odsetek wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych.

Z doświadczeń pracowników GOPS wynika, że bezpośrednim najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie sfery materialnej rodziny, co wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej.

Bezrobocie powoduje bowiem zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna - ograniczone zostają kontakty wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi, jak i z dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na stosunki wewnątrzrodzinne, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma znaczenie bardziej negatywne skutki jak bezrobocie kobiet.

Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji co powoduje sięganie po alkohol. Wśród bezrobotnych staje się to niestety zjawiskiem masowym. Z danych GOPS wynika, że w latach 2002 - 2004 rosła liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej Ośrodka z powodu bezrobocia.

2.3 Przyczyny bezrobocia w Gminie Żurawica.

Wprowadzenie zasad gospodarki rynkowej spowodowało załamanie się rynku pracy.

Jako główne przyczyny narastania bezrobocia w naszym rejonie należy wymienić:

- duży spadek popytu na siłę roboczą,
- zwiększenie wymagań pracodawców dotyczących kwalifikacji zawodowych pracowników,
- likwidacja nierentownych zakładów,
- niewystarczającą dynamikę rynku pracy w procesie tworzenia nowych miejsc pracy.

2.4 Skutki pozostawania bez zatrudnienia.

Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny. W szybkim czasie pojawiają się trudności finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny.

Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życiowe. Przymusowe pozostawanie bez pracy oraz niemożność znalezienia ponownego zatrudnienia powoli i systematycznie pogłębia poczucia własnej wartości. Stres i utrata stabilizacji powodują często niemożność podejmowania racjonalnych, a niekiedy ważnych decyzji. Pojawia się apatia i zniechęcenie. Okres bezrobocia oznacza radykalną zmianę, rozkładu czasu w ciągu dnia. Bezrobotni mężczyźni często sięgają po używki, głównie w celu i rozładowaniu stresu. Bardziej aktywnie i twórczo starają się wykorzystać swój czas ci bezrobotni, którzy dostrzegają sens swojej pozycji na rynku pracy (młodzi, posiadający poszukiwany zawód lub gotowi do przekwalifikowania się).

Złe warunki materialne są jednym z głównych czynników wywołujących stany depresyjne związane z poczuciem braku stanu bezpieczeństwa socjalnego.

Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego. Wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji, określonych zamierzeń, zadań i planów życiowych.

Brak pracy ma negatywny wpływ na ekonomiczną funkcję rodziny. Dla klientów GOPS dotkniętych bezrobociem dużym problemem jest regulowanie należności mieszkaniowych, które są wysokie w stosunku do dochodów rodziny. Trudna sytuacja finansowa gospodarstw domowych dotkniętych bezrobociem wymusza ograniczenie wydatków związanych ze zdrowiem /np. zakup leków, sprzęt rehabilitacyjny/ i kształceniem dzieci. Bezrobocie jest często w rodzinie czynnikiem konfliktogennym i nasilającym patologie społeczne takie jak nadużywanie alkoholu, zdobywanie środków pieniężnych nielegalnymi sposobami, itp.

Głębokość zmian w rodzinie spowodowanych bezrobociem zależy w dużej mierze od struktury rodziny, jej fazy rozwoju, stanu zagospodarowania materialnego, kondycji zdrowotnej członków rodzin oraz środowiska lokalnego. Stosunku rodziców dla dzieci i młodzieży kończącej pewien etap edukacji niejednokrotnie oznacza zmianę i ograniczenie planów do kształcenia, obniżanie ich aspiracji edukacyjnych, zahamowanie rozwijania ich uzdolnień w drodze dalszej nauki czy zajęć opiekuńczo - wychowawczych, edukacyjnych czy kulturalnych. Skutkiem bezrobocia w rodzinie jest także osłabienie autorytetu rodziców.

W opinii dzieci, zwłaszcza nastolatków objawia się przejawem braku zaradności, nieumiejętności dostosowania się do nowej rzeczywistości: społeczno - ekonomicznej .

Jeśli zachwianie podstaw materialnych jest krótkotrwałe nastąpić może także zawieszenie realizacji lub realizacja okrojona, natomiast dłuższe trwające braki mogą wywołać rezygnację z pewnych planów. Zaznaczyć należy, że pewnych zadań z natury przypisanych rodzinie w danym cyklu nie można przesunąć w czasie, ponieważ spowoduje to nieodwracalne skutki w wymiarze indywidualnym, rodzinnym i społecznym.

3. Społeczne skutki bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty, doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się : struktura rodziny, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród świadczeniobiorców Ośrodka, niekorzystnie wpływa na sytuację dzieci i więzi z rodziną. Rodziny klientów Ośrodka odznaczają się często zaburzoną strukturą w postaci nieustabilizowanych społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, występuje w nich przemoc skierowana na rodzinę lub dzieci.

W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywaniem powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa.

Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc gdyż same nie posiadają właściwych wzorców.

Tab. Rodziny z dziećmi w gospodarstwach domowych.

L.p.	Liczba dzieci w rodzinie	Ogółem rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	rodzina z 1 dzieckiem	101	349
2.	rodzina z 2 dzieci	113	495
3.	rodzina z 3 dzieci	72	377
4.	rodzina z 4 dzieci	31	196
5.	rodzina z 5 dzieci	9	69
6.	rodzina z 6 dzieci	7	61
7.	rodzina z 7 i więcej dzieci	0	0
	Razem:	333	1547

Tab. Rodziny niepełne z dziećmi.

L.p.	Rodziny niepełne z dziećmi	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	1 - dzieckiem	30	62
2.	2 - dzieci	24	75
3.	3- dzieci	21	86
4.	4 – dzieci i więcej	14	85
	Razem:	89	308

Ośrodek Pomocy Społecznej rozumiejąc problemy ekonomiczno - bytowe rodzin wielodzietnych i osób samotnie wychowujących dzieci stara się zaspokoić ich niezbędne i podstawowe potrzeby w miarę posiadanych środków i możliwości.

Najczęstszą formą pomocy są zasiłki okresowe oraz zasiłki celowe z przeznaczeniem na potrzeby bieżące.

Dzieci z tych rodzin korzystają najczęściej z bezpłatnych posiłków oraz korzystają z letnich kolonii.

4. Niepełnosprawność i długotrwała choroba

4.1. Wprowadzenie w problematykę niepełnosprawności.

Powszechnie za niepełnosprawne uznaje się osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych stosownie do wieku.

Niepełnosprawność, w swojej istocie, jest zjawiskiem o komponentach medycznych i społecznych. Powodowana chorobami czy dysfunkcjami fizycznymi ma przede wszystkim wymierne konsekwencje funkcjonalne i społeczne. Zjawisko niepełnosprawności może być określane i mierzone w różny sposób:

- w oparciu o zmienne kliniczne (etiologia, lokalizacja i zakres uszkodzeń),
- na podstawie możliwości codziennego funkcjonowania (samoobsługa, poruszanie się),
- na podstawie zdolności do pełnienia podstawowych ról społecznych adekwatnych do wieku danej osoby.

4.2. Społeczne skutki niepełnosprawności.

Choroba i niepełnosprawność to czynniki, które prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno - zawodową i miejscem zamieszkania. Sytuacja taka to z jednej strony efekt wydatków na leczenie, rehabilitację i różnego typów świadczenia będące udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną przez chorobę sprawnością : z drugiej strony przyczyną jest ograniczenie dochodów - utrata pracy i renta inwalidzka osoby niepełnosprawnej oraz ograniczenie aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych innych członków rodziny zobowiązanych do świadczeń opiekuńczych.

Niepełnosprawność uderza najbardziej w finansową i emocjonalną stronę rodziny. Rodzina w takiej sytuacji wymaga zwłaszcza nieinstytucjonalnych form pomocy, maksymalnie zindywidualizowanych i dostosowanych do jej potrzeb.

Wzmocnienia wymaga sama rodzina, bo ona zapewnia najwszechstronniej i w sposób ciągły możliwości poznawania uczucia miłości, potrzeb wolności, religijności. To rodzina niezależnie od charakteru dokonujących się zmian w życiu społecznym, z natury broni godności oraz podmiotowości prawnej swych członków.

4.3. Sytuacja osób niepełnosprawnych w gminie.

Od początku 1999 roku żyjemy w nowej rzeczywistości, administracyjnej realizującej nowe zadania na poziomie jednostki rodziny.

Zadania te wiążą się także ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. Dotychczasowe doświadczenia w pracy na rzecz osób niepełnosprawnych przybliżyły problematykę tych osób, ich możliwości, oczekiwania potrzeby.

Unaocznily one , że problemy niepełnosprawnej części społeczeństwa wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami oprotezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitacją. Dużym problemem są również bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu. Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości.

Tab. Osoby niepełnosprawne.

Liczba rodzin w których znajdują się niepełnosprawne dzieci /do 16 lat/	Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkujących z rodziną.	Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkałych samotnie
44	91	22

5. Alkoholizm

5.1. Pojęcie alkoholizmu.

Alkoholizm jest problemem społecznym olbrzymich rozmiarów. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, polegającą na picciu napojów alkoholowych prowadzącą nawet do śmierci.

Choroby których rozwój wiąże się z nadużywaniem alkoholu dotyczą wszystkich układów krążenia, pokarmowego, mięśniowego i nerwowego.

O uzależnieniu alkoholowym możemy mówić wówczas jeżeli u osoby występują co najmniej trzy z pośród niżej wymienionych objawów:

- codziennie wypija alkohol w celu utrzymania zadawalającego funkcjonowania,
- regularnie ale ograniczone do weekendów pije duże ilości alkoholu,
- występują ciągi picia na przemian z okresami trzeźwości,
- utraciła kontrolę nad piciem,
- ma zaburzenia pamięci i świadomości,
- ma nawroty picia po próbach abstynencji,
- ma zmienną tolerancję na alkohol.

5.2. Społeczne skutki nadużywania alkoholu.

Nadużywanie alkoholu bardzo często wynika z nieumiejętności radzenia sobie z problemami jakie niesie życie i w ostateczności do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki. Alkoholik jest osobą niedojrzałą emocjonalnie, skłoną do wahań i reakcji radości lub rozpacz, które mogą prowadzić do gwałtownych, nieprzemyślanych zachowań.

Kryje w sobie lęk przed wyjściem na jaw uzależnienia . Jego kontakty z innymi ludźmi zazwyczaj dość płytkie, nasycone są wysokim poziomem niepokoju.

Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki ale także w życiu społeczeństwa. Problemy związane z alkoholem mogą pojawić się w różnych dziedzinach. Można mówić o następstwach rodzinnych i problemach publicznych.

Nadużywanie alkoholu w Polsce jest jedną z głównych przyczyn rozwodów.

Bardzo ważnym skutkiem nadużywania alkoholu jest pogarszanie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodzin. Nie bez znaczenia jest wpływ alkoholizmu rodzica na rozwój dzieci, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, lęku i napięcia. W wyniku trudnych doświadczeń życiowych grozi im dezintegracja osobowościowa. Źródłem choroby jest także alkoholizm jednego z rodziców.

5.3. Problem nadużywania alkoholu przez klientów GOPS.

W 2004 roku wśród świadczeniobiorców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 13 osób dotkniętych było problemem alkoholowym. Nie jest to pełna liczba osób i rodzin z tym problemem, bowiem wielu klientów u których pracownik socjalny zauważa problem alkoholowy, nie uświadamia sobie uzależnienia, a wielu problem ten ukrywa.

Alkoholizm jest problemem całej rodziny , prowadzi do przemocy koalkoholizmu , stanowi zagrożenie dla funkcjonowania emocjonalne wszystkich członków rodziny, szczególnie dzieci.

Człowiek uzależniony szkodzi nie tylko sobie, swoim bliskim ale również; osobom związanym z nim więzami rodzinnymi.

Skuteczna pomoc osobom i rodzinom z problemami alkoholowymi polega na umożliwieniu dotkniętym tą chorobą podjęcia leczenia. Poważnym problemem w podejmowaniu działań w tym kierunku jest bierna postawa ludzi uzależnionych od alkoholu.

Wielu klientów GOPS - u , u których pracownik socjalny podejrzewa; problem alkoholowy, zaprzecza, że alkohol ma wpływ na jakość ich życia. W przypadku tych uzależnionych konieczne jest skonfrontowanie ich z uzależnieniem tj. przeprowadzenie i uświadomienie im ich choroby.

6. Starość

Wprowadzenie w problematykę starości.

Strategia GOPS w stosunku do ludzi starych skierowana jest na podtrzymanie ich sprawności ruchowej i intelektualnej oraz zaspokojeni podstawowych potrzeb, a także ich aktywności społecznej oraz łagodzeni trudności związanych z wiekiem.

Na terenie gminy Żurawica zamieszkuje 2.083 osób w wiek poprodukcyjnym w tym : 761 osób po 75 roku życia.

Mówiąc „ osoby starsze" mamy na myśli osoby w wieku poprodukcyjnym. W grupie tej oprócz problemów dotyczących ludzi starszych mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku.

Sytuacja ludzi starszych w okresie szybkich zmian gospodarczych jest złożona i uwarunkowana takimi czynnikami jak : pogorszenie stanu zdrowia, opieka zdrowotna, zanik tradycji międzypokoleniowych, przemiany kulturowe, niekorzystne warunki życia i pogorszenie sytuacji materialnej. Towarzyszy temu brak aktywności społecznej, osamotnienie, izolacja , nieporadność życiowa. Występuje stosownie do procesów poznawczych, sztywność schematów myślowych, mniejsza zdolność przystosowawcza do nowych sytuacji. W sferze uczuć pojawia się osłabienie zainteresowania innymi osobami, niestabilność emocjonalna, zmienność nastrojów, skłonność do depresji, egoizm, wzrost podejrzliwości i poczucie zagrożenia, postawa roszczeniowa, domaganie się pomocy. Uwzględniając specyfikę środowiska osób starszych istnieje konieczność stworzenia systemu, który będzie uwzględniał ich potrzeby.

Rozdział III

Mapa problemów społecznych.

Gmina Żurawica liczy 12.412 mieszkańców. Do gminy należy dziewięć sołectw. Struktura wiekowa jest" zróżnicowana. Na wsi zachodzi tendencja do starzenia się społeczeństwa. Małe gospodarstwa oraz grunty niskiej klasy nie sprzyjają pozostawaniu na roli ludzi młodych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej opracował mapę problemów, społecznych, która jest potrzebna do opracowania kierunków działania w strategii.

Działania GOPS mają na celu zarówno łagodzenie skutków trudnych sytuacji bytowej świadczeniobiorców jak i usuwanie przyczyn pogłębiania się dysfunkcji rodziny i jednostki.

Na terenie naszej gminy najczęściej pomocy w rozwiązywaniu problemów potrzebują rodziny i osoby, u których występuje:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała choroba,
- uzależnienie od alkoholu,
- wielodzietność,
- samotne wychowywanie dzieci.

Podejmując próby przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom postawiliśmy na współpracę z Urzędem Pracy w Przemyślu, Komisariatem Policji w Żurawicy, ze Szkołami z terenu gminy. Działania mają na celu łagodzenie skutków bezrobocia, przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, integracji ze społeczeństwem oraz dostarczenie alternatywnych form spędzenia wolnego czasu.

Jako rozwiązanie istniejących problemów widzimy:

- organizowanie robót publicznych oraz działania zmierzające do poszukiwania nowych miejsc pracy,
- kształtowanie wśród rodzin ubogich umiejętności racjonalnego gospodarowania skromnymi środkami finansowymi oraz poszukiwania innych źródeł zarobków (chałupnictwo, zbieranie runa leśnego)
- organizowanie dzieciom i młodzieży wolnego czasu między innymi poprzez zakładanie świetlic, tworzenie dostępu do Internetu,
- zapobieganie skutkom alkoholizmu poprzez współpracę z policją.

Rozdział IV

Analiza SWOT. Czynniki rozwojowe, mocne i słabe strony gminy.

1. Mocne strony:

- bliskość m. Przemysła większa szansa na miejsca pracy,
- wystarczająca baza ośrodków zdrowia,
- rosnące zainteresowanie agroturystyką,
- zasoby naturalne, las i kompleksy leśne, zbiorniki wodne;
- zasoby wykwalifikowanej siły roboczej,
- posiadana baza stołówek szkolnych,
- posiadanie bazy rekreacyjno – sportowej (sale gimnastyczne, hala sportowa, boiska sportowe),
- nauka języków obcych od 1-szych klas szkoły podstawowej,
- posiadanie dwóch świetlic terapeutycznych,
- posiadanie domów ludowych praktycznie w każdej miejscowości, wiejskich ośrodków kultury,
- dobre wyposażenie gminnej biblioteki (komputery z dostępem do Internetu),
- działalność Gminnego Centrum Informacji wyposażonego w sprzęt z dostępem do Internetu,
- wykwalifikowana kadra Ośrodka,
- dobre warunki lokalowe i wyposażenie Ośrodka.

2. Słabe strony:

- rozdrobnienie gospodarstw rolnych i ukryte bezrobocie na wsi,
- tendencja starzenia się ludności wiejskiej,
- likwidacja miejsc pracy w otoczeniu gminy,
- rozwój patologii społecznej,
- ograniczone środki na opiekę społeczną wobec rosnących potrzeb,
- mała ilość lekarzy specjalistów,
- niski standard istniejącej bazy kulturalnej.

3. Szansę :

- możliwość korzystania z EFS,
- przepisy prawa unijne i polskie nakładające na rząd i samorząd nowe obowiązki,
- wolontariat,
- rozwój usług telekomunikacyjnych (Internet),
- rozwój agroturystyki,
- wykorzystanie postulatów z przeznaczeniem na ośrodki wsparcia.

4. Zagrożenia :

- niezrozumienie dla działań pomocy,
- brak stabilności przepisów,
- nakładanie większej ilości zadań;
- zbyt mała ilość działających w gminie organizacji pozarządowych.

CZĘŚC II

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ, PRIORYTETY.

Głównym zadaniem strategicznym jest zorganizowanie wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych ubóstwem oraz marginalizacją i wykluczeniem społecznym w celu zapewnienia im warunków do prawidłowego funkcjonowania i rozwoju w oparciu o partnerską współpracę z organizacją pozarządową działającą na terenie tej gminy.

I. Pomoc na rzecz rodzin i środowisk dotkniętych problemem bezrobocia.

1. Strategia pomocy:
 - 1.1 Cel strategiczny;
 - 1.2. Podstawowe założenia strategii;
 - 1.3. Kierunki działania.
2. Podmioty realizacji strategii, partnerzy.
3. Źródła finansowania.
4. Spodziewane efekty.

1. Strategia pomocy. 1.1. Cel strategiczny.

Celem planowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej działań jest wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia. Adresatem programu są klienci z terenu działania naszego Ośrodka, którzy wykazują aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.

1.2. Podstawowe założenia strategii.

- a. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Przemyślu w celu rozwiązywania problemu bezrobocia.
- b. Przeciwdziałanie uzależnieniu świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej.
- c. Rozwiązywanie problemu bezrobocia systemowo, czyli z uwzględnieniem pomocy dla rodziny bezrobotnego.
- d. Zróżnicowanie form pomocy adresowanych do bezrobotnego zgodnie z zasadą indywidualizacji procesu pomagania.
- e. Koordynatorami działań na rzecz bezrobotnych będą, pracownicy socjalni.
- f. Pozostające w dyspozycji Ośrodka środki finansowe na pomoc materialną stanowiąc będą wariant służący kształtowaniu pożądanych postaw i zachowań bezrobotnych klientów.
- g. Negocjowanie kontraktów socjalnych określających zasady współdziałania będzie podstawą pracy z bezrobotnym klientem.

13. Kierunki działania.

Pomoc na rzecz rodzin i środowisk dotkniętych bezrobociem obierze trzy kierunki:

1) Działania z zakresu pracy socjalnej:

Działania podejmowane w celu mobilizacji klientów do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielniania się.

W ramach tych działań podstawą pomocy stanie się kontrakt zawierany pomiędzy bezrobotnym a Ośrodkiem Pomocy Społecznej określający zasady współpracy oraz cele, do których należy zmierzać i uzależniający przyznanie pomocy finansowej od aktywności bezrobotnego w poszukiwaniu zatrudnienia.

Innym wzmocnieniem aktywnej postawy będzie proponowanie prac publicznych z puli Powiatowego Urzędu Pracy dla aktywnych klientów.

2) Działania podejmowane w celu redukcji psychospołecznych skutków bezrobocia.

W zakresie tych działań planowane jest przeznaczenie środków finansowych pozostających w dyspozycji Ośrodka w pierwszej kolejności na ochronę dzieci przed skutkami bezrobocia rodziców.

Priorytetem stanie się więc zapewnienie dzieciom:

- podstawowego wyposażenia do szkoły,
- dożywianie dzieci w szkole.

Pomoc dla bezrobotnych nie może się ograniczyć jedynie do świadczeń finansowych. Konieczne jest także prowadzenie pracy socjalnej, której celem będzie kształtowanie u bezrobotnych odpowiedzialności za swój los i umiejętności przystosowania do samodzielnego życia w obecnej rzeczywistości. Szczególny nacisk należy położyć na uczenie prowadzenia gospodarstwa w nowej sytuacji, racjonalnego gospodarowania ograniczonymi środkami finansowymi oraz planowanie najbliższej przyszłości rodziny.

Osoby bezrobotne oraz ich rodziny, dotyka wiele ograniczeń w zakresie funkcjonowania społecznego. Sytuacja bezrobocia ma wiele napięć w sferze życia psychicznego jednostki.

Rozwiązaniem dla tej części problemów staną się grupowe formy pomocy, grupy samopomocowe, kursy pomocy bezrobotnemu itp.

3) Działania z zakresu budowania sieci współpracy z zakładami z terenu działalności gminy.

Działania mające na celu zwiększenie skuteczności funkcji informacyjnej o miejscach pracy na terenie gminy. W ramach tych działań należy rozwinąć bank danych o możliwościach pomocowych oraz doskonalić sposoby docierania zainteresowanych bezpośrednio do pracodawców. Właściwie przekazana informacja oraz wyjaśnienie bezrobotnemu jego sytuacji prawnej oraz warunków uzyskiwania świadczeń powoduje redukcję postaw roszczeniowych oraz ułatwia im planowanie swoich działań.

2. Podmioty realizacji strategii, partnerzy.

W realizację powyższych przedsięwzięć zaangażowany będzie:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;

Rada Gminy.

Partnerzy:

Powiatowy Urząd Pracy w Przemyślu;

Wojewódzki Urząd Pracy;

Zakłady pracy;

Szkoły;

Gminne Centrum Informacji.

3. Źródło finansowania:

1. środki własne gminy

2. środki z budżetu wojewody

3. programy rządowe

4. fundusze europejskie

4. Spodziewane efekty:

- zwiększenie liczby osób podnoszących kwalifikacje zawodowe
- zmniejszenie bezrobocia na terenie gminy
- wzrost liczby dzieci otrzymujących gorące posiłki i wyprawki szkolne.

II. Pomoc na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczym.

1. Strategia pomocy:
 - 1.1. Cel strategiczny;
 - 1.2. Kierunki pomocy.
2. Podmioty realizacji strategii, partnerzy.
3. Źródła finansowania.
4. Spodziewane efekty.

1. Strategia pomocy.

1.1. Cel strategiczny.

Wiodącą myślą strategii pomocy rodzinie z problemami opiekuńczo -wychowawczymi, jest konieczność pomocy rodzinie i kompleksowego oddziaływania na nią. Rodzina jest społeczną całością , jej elementy są ze sobą we wzajemnej zależności. Należy więc zajmować się zarówno dziećmi jak i całą rodziną, która potrzebuje wszechstronnej pomocy. Mając na uwadze dobro dziecka i rodziny należy kierować się zasadami :

- pomoc powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny aktywizujący rodzinę do poszukiwań samodzielnych rozwiązań,
- opieka i pomoc powinny być zorganizowane w środowisku bliskim dziecku ; w rodzinie, w szkole tak, aby umożliwiły mu rozwój w naturalnych warunkach rodzinnych, kulturowych i społecznych.

1.2. Kierunki pomocy.

1) **Specjalizacja pracowników socjalnych**, która pozwoli na bardziej kompleksową i profesjonalną pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin z trudnościami opiekuńczo wychowawczymi.

2) **Rozwój pracy zespołowej.**

Pracownik socjalny wraz z pedagogiem szkolnym wspólnie stworzy warunki pracy z konkretną rodziną w celu pomocy w rozwiązywaniu problemów rodziny.

3) **Wszechstronna pomoc** przy załatwianiu spraw w urzędach, organach sprawiedliwości, spraw alimentacyjnych .

4) Zorganizowanie wsparcia dla ofiar przemocy.

Praca z ofiarami przemocy nad motywacją do zmiany sytuacji, wspieranie w działaniu, zmniejszenie skutków osamotnienia. udzielanie informacji z zakresu prawa i pomocy społecznej.

Stworzenie grupy wsparcia dla dzieci i młodzieży dotkniętych przemocą i będących świadkami przemocy której celem będzie udzielania informacji, uczenia wyrażania emocji, rozładowania agresji, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.

5) Pomoc rodzinie w wykształceniu dzieci i młodzieży na poziomie średnim i wyższym.

- Przeznaczenie środków w budżecie na zakup książek, pomocy szkolnych, odzieży.
- Opłacanie kosztów wyżywienia w internatach dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci wymagających takiej pomocy.

2. Podmioty realizacji strategii, partnerzy.

W realizację powyższych przedsięwzięć zaangażowany będzie:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Rada Gminy;
- Szkoły Podstawowe.

Partnerzy;

- Kuratorzy sądowi;
- Komisariat Policji w Żurawicy ;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Wojewoda.

3. Źródła finansowania:

- 1) środki własne gminy
- 2) programy rządowe
- 3) fundusze europejskie.

4. Spodziewane efekty:

- poprawa finansowa rodzin wielodzietnych prowadząca do usamodzielnienia,
- zmniejszenie negatywnych wpływów środowiska na dzieci z rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

III. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych.

1. Strategia pomocy :
 - 1.1. Cel strategiczny;
 - 1.2. Kierunki Pomocy.
2. Podmiot realizacji strategii, partnerzy.
3. Źródła finansowania.
4. Spodziewane efekty.

1. Strategia pomocy.

1.1. Cele strategiczne.

- Działania w celu diagnozowania środowiska osób niepełnosprawnych.
- Stworzenie możliwości do pełnej rehabilitacji leczniczej, psychologicznej i społecznej osób niepełnosprawnych.
- Wyrównanie szans życiowych osób niepełnosprawnych.
- Wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.
- Doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.
- Zintegrowanie działań samorządu terytorialnego na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

1.2. Kierunki pomocy :

Działania z zakresu pracy socjalnej :

1) Szkolenie pracowników socjalnych, które przybliży problematykę niepełnosprawności zarówno fizycznej, psychicznej i intelektualnej. Jest to niezbędne do efektywnego poradnictwa i wspierania osoby niepełnosprawnej w samodzielnym życiu i towarzyszenie jej w różnych sytuacjach życiowych (udzielanie informacji i motywowanie do działania).

2) Rozwój pracy zespołowej. Pracownik socjalny opracuje wspólnie z rodziną osoby niepełnosprawnej plan pomocy.

3) Zorganizowanie grupy wsparcia dla osób wychowujących niepełnosprawne dziecko. Grupa wsparcia dla rodziców dzieci specjalnej troski. Głównym celem takiej grupy będzie integracja rodzin osób niepełnosprawnych. Będą prowadzone zajęcia z zakresu terapii rodzinnej w celu psychicznego wzmocnienia rodziców, nauczenie ich umiejętności odreagowania i porozumiewania się, przewyciężania trudności związanych z niepełnosprawnością członka rodziny.

4) Pomoc usługowa w formie :

- usług opiekuńczych domowych i pielęgnacyjnych w miejscu zamieszkania,
- pomoc w umieszczaniu w całodobowych domach pomocy społecznej

5) Objęcie opieką dzieci w wieku 7 – 10 lat odroczonej od nauki szkolnej.

Podjęcie działań, które mają na celu wyrównywanie szans edukacyjnych oraz kompleksowe wspomaganie rozwoju dzieci odroczonej od nauki i nie objętych żadną formą pomocy.

6) Program wczesnej interwencji – opieki nad rodziną, w której urodziło się dziecko z grupy ryzyka, obarczane wadami.

Założenie programu jest nawiązanie współpracy między Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Żurawicy, Wyszatycach i Maćkowicach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu a GOPS.

7) Nawiązanie współpracy z wypożyczalnią sprzętu rehabilitacyjnego.

Będzie to alternatywą dla konieczności zakupu drogiego nowego sprzętu dla osób po wypadkach, którzy potrzebują sprzętu na stosunkowo krótki czas.

8) Likwidacja barier architektonicznych w budynku Urzędu Gminy gdzie mieści się GOPS.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy pomoc różnym grupom klientów. Znaczną grupę świadczeniobiorców stanowią osoby niepełnosprawne z różnymi dysfunkcjami. Chcąc ułatwić im kontakt z Urzędem Gminy i GOPS należy zlikwidować bariery architektoniczne uniemożliwiające tym osobom kontakt z tymi instytucjami.

2. Podmiot realizacji strategii, partnerzy :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Rada Gminy w Żurawicy,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Żurawicy, Wyszatycach i Maćkowicach.
- Szkoły Podstawowe na terenie Gminy.

Partnerzy :

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyślu,
- PFRON,
- Samorząd województwa.

3. Źródła finansowania :

- 1) środki własne gminy,
- 2) środki PFRON,
- 3) programy rządowe,
- 4) fundusze europejskie.

4. Spodziewane efekty.

- Integracja ze społeczeństwem osób niepełnosprawnych: lepsze funkcjonowanie w miejscu zamieszkania,
- Wyrównanie szans życia, rozwoju i nauki dzieci niepełnosprawnych.

IV. Pomoc na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

Strategia pomocy:

- 1.1. Cel strategiczny;
- 1.2. Działania GOPS skierowane na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym;
- 1.3. Kierunki działania.
2. Podmioty realizacji strategii, partnerzy.
3. Źródła finansowania.
4. Spodziewane efekty.

1. Strategia pomocy.

1.1. Cele strategiczne.

- Wypracowanie modelu wspólnego oddziaływania pracowników socjalnych, konsultantów i terapeutów odwykowych na ludzi z problemami alkoholowymi.
- Wypracowanie i doskonalenie form pracy z klientem uzależnionym w celu mobilizacji go do podjęcia leczenia odwykowego.
- Ochrona dzieci przed skutkami alkoholizmu rodziców.
- Wypracowanie form współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami pomagającymi osobom uzależnionym i ich rodzinom.

1.2. Działania GOPS skierowane na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym:

- a. udzielanie pomocy pedagogicznej, psychologicznej i prawnej rodzinom z problemem alkoholowym,
- b. zaspokajanie socjalnych potrzeb dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym poprzez opłacanie wyżywienia w szkołach, wyposażanie w niezbędne artykuły szkolne i odzież, opłacanie udziału w wypoczynku zimowym i letnim .
- c. zorganizowanie świetlicy środowiskowej dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

1.3. Kierunki działania.

1) Stworzenie modelu współpracy pracownika socjalnego z osobami uzależnionymi i ich rodzinami.

Motywacja uzależnionych i współuzależnionych klientów GOPS do zmiany sytuacji życiowej jest bardzo niska, aby ich zmobilizować konieczne jest opracowanie modelu współpracy pracownik socjalny osoba uzależniona i rodzina. Rola pracownika socjalnego jest rozpoznanie na podstawie faktów z życia klientów, problemu alkoholowego i zmotywowanie klienta lub jego rodziny do podjęcia kontaktu z psychologiem. Efektem tej pracy będzie podjęcie terapii przez osobę uzależnioną lub skierowanie jej na przymusowe leczenie.

2) Grupa wsparcia dla dzieci z rodzin uzależnionych od alkoholu.

Zorganizowanie zajęć dla dzieci wspólnie ze szkołami i opieki oraz stworzenie warunków do odreagowania negatywnych emocji nagromadzonych na skutek problemów w domu.

3) Współpraca z policją celem zapobieżenia przemocy w rodzinie.

4) Szkolenie dla pracowników socjalnych w sposobie postępowania z rodziną z problemem alkoholowym.

Zorganizowanie spotkań pracowników socjalnych z psychologiem, których celem będzie :

- psychoedukacja,
- wskazywanie na możliwości i formy postępowania z rodziną dotkniętą problemem alkoholowym,
- informowanie o miejscach, organizacjach, instytucjach mogących oprócz pracowników GOPS nieść pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- kształtowanie umiejętności stawiania wymagań i ich egzekwowania.

2. Podmiot realizacji strategii, partnerzy :

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurawicy,
- Szkoły Podstawowe działające na terenie Gminy.

Partnerzy :

- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich,
- Specjalistyczny Oddział Szpitala w Żurawicy,
- Klub
- Komisariat Policji w Żurawicy,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Świetlice.

3. Źródła finansowania :

- 1) środki własne gminy,
- 2) środki EFS,
- 3) programy rządowe.

4. Spodziewane efekty:

- wzrost liczby osób podejmujących leczenie odwykowe,
- wyrównywanie szans rozwoju dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

VI. Pomoc na rzecz osób starszych.

1. Strategia pomocy

- 1.1. Cel strategiczny,
- 1.2. Kierunki pomocy

2. Podmioty realizacji strategii, partnerzy.

3. Źródła finansowania.

4. Spodziewane efekty.

1. Strategia pomocy.

1.1. Cele strategiczne.

Celem strategicznym dla Osób Starszych jest :

- zwiększenie aktywności życiowej ludzi starszych poprzez pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i stworzenie warunków uczestniczenia w życiu społecznym,
- poprawa oferty świadczonych usług poprzez jej wzbogacenie i podniesienie poziomu usług,
- pozostawienie ludzi starszych jak najdłużej w środowisku zamieszkania.

1.2. Kierunki pomocy.

Rozwój pracy socjalnej (specjalizacja pracowników socjalnych):

1). Profesjonalizacja w zakresie szeroko rozumianej pracy socjalnej na rzecz osób starszych poprzez :

- diagnozowanie potrzeb ludzi starszych,
- wzbogacanie warsztatu pracy pracowników socjalnych.

2). Kształcenie pracowników pracujących z ludźmi starszymi oraz włączenie wolontariuszy :

- poradnictwo dotyczące prowadzenia gospodarstwa domowego,
- pomoc w kontaktach z otoczeniem,
- pomoc w życiu codziennym (udział wolontariuszy).

3) Zatrudnianie opiekunek :

na terenie Ośrodka wzrasta zapotrzebowanie na opiekę dla ludzi starszych, samotnych.

2. Podmiot realizacji strategii, partnerzy :

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Rada Gminy Żurawica,
- Organizacje działające na rzecz osób starszych.

Partnerzy :

- PCK,
- Wolontariusze
- Koło gospodyń wiejskich,

3. Źródła finansowania:

- 1) Środki własne gminy,
- 2) Fundusze Europejskie.

4. Spodziewane efekty.

- wzrost świadomości społecznej spowoduje pozostawienie w środowisku ludzi starszych i niezdolnych do samodzielnej egzystencji co zmniejszy wydatki związane z pobytem w domach pomocy społecznej,
- podniesienie kwalifikacji pracowników zapewni profesjonalną pracę socjalną na rzecz osób starszych.

ZAKOŃCZENIE

Strategia została opracowana w oparciu o diagnozę problemów społecznych. Wybrane zostały i przyjęte do realizacji te najistotniejsze i potraktowane jako priorytety.

Założeniem strategii jest zapewnieniem minimum bezpieczeństwa socjalnego klientom pomocy społecznej.

Postawiliśmy na współpracy i partnerstwo z samorządem, szkołami, organizacją pozarządową oraz instytucjami, które z założenia są ukierunkowane na pomoc. Przyniesie to wymierne korzyści w realizacji założeń strategii.

Przedstawione w strategii priorytety, kierunki i sposoby działania są realne do zrealizowania przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych możliwości organizacyjnych i finansowych jakimi dysponujemy.

Szansą w realizacji założeń strategii będzie wykorzystanie środków z programów rządowych, Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej.

Opracowując strategię położyliśmy nacisk na integracyjne łączenie działań instytucjonalnych z aktywnością socjalną oraz łączenie ratownictwa z profilaktyką.

Założenia przedstawionej strategii są zgodne z zasadami narodowej Strategii Zatrudnienia oraz założeniami Europejskiego Funduszu Społecznego.

Przedstawione bloki problemowe oraz sposoby ich rozwiązywania będą służyły mieszkańcom aby poprawić ich życie na co dzień.

Przedstawione priorytety będą służyć aby poprawić życie i funkcjonowanie w społeczeństwie.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marian Szeliga
Marian Szeliga